

Het Puttenhof

Eeuwen van Zorg en Gemeenschap

Het Puttenhof, waar de geschiedenis van Schilde begint, is een geklasseerd monument en dorpsgezicht, verborgen in de bocht van de Oelegemsteenweg. Boven de toegangspoort uit de 17e eeuw prijkt in witte steen het **wapenschild van Ambrosius Capello**, destijds bisschop van Antwerpen, met zijn spreuk "omnia desuper", wat "alles (alle goeds) komt van hierboven" betekent. En inderdaad, in de lange geschiedenis van het Puttenhof blijken spiritualiteit en het goede doen altijd aanwezig te zijn. De zorg voor anderen is een constante factor.

In de 12de eeuw kwam de versterkte hoeve, zoals vele andere goederen die door abdijen door schenking werden verkregen, in handen van de invloedrijke **abdij van Affligem**. De abt maakte er zijn buitenverblijf van, zijn "abtskamer". In die tijd waren er ook andere Benedictijnse invloeden in onze regio, zoals in de parochies van 's-Gravenwezel en Deurne, zonder onze eigen St. Guibertus te vergeten. Het huis van de abt werd gedurende enkele eeuwen het bestuurlijk hart van Schilde.

Later werd het domein verhuurd aan lokale heren die het verbouwden tot een hof van plaisantie, het "**Hof ter Putte**".

In 1679 raakte de abdij van Affligem in financiële problemen vanwege de hoge belastingen die werden opgelegd door de koning van Spanje. Het domein werd toen verkocht aan het seminarie van Antwerpen, dat met het geld uit de nalatenschap van bisschop Ambrosius Capello een tehuis zocht voor zieke, oude en invalide priesters.

Vanaf dat moment dateert het wapenschild van de bisschop boven de poort.

Het seminarie kon het echter niet lang volhouden, en in 1737 werd het domein verkocht aan de baron van Schilde. Hij zorgde ervoor dat de vrome maar vrolijke onderpastoors (kapelaans) van de parochie een mooi onderdak kregen in het "**omwaetert casteelken**", het huis van de abt. Toen de laatste kapelaan in 1808 stierf, werd het Puttenhof door de Franse overheid aangeslagen en openbaar verkocht vanwege betwistingen over de eigendomsrechten.

In de 19e eeuw wisselde het Puttenhof nog meerdere keren van eigenaar, maar de eigenaars bleven er niet lang vanwege de negatieve reputatie dat het als een "zwart" goed werd beschouwd.

In 1878 kocht de mecenas, baron en burgemeester Henri van de Werve en van Schilde, het leegstaande domein om er een katholieke school te bouwen als reactie op het antiklerikale beleid van de regering. Hij stuurde meteen een mooie brief naar de Zusters van het Heilig Hart van 's-Gravenwezel met het verzoek om in Schilde een **meisjesschool** te beginnen. Hij schreef: "Uw gemeenschap is geroepen om grote diensten te bewijzen hier in de gemeente."

Zo werden er **drie klaslokalen** gemaakt in de bijgebouwen en de Zusters installeerden zich in het huis van de abt.

Na de Eerste Wereldoorlog nam de bevolking toe en bleek het Puttenhof te klein om alle schoolgangers op te vangen. Een verdieping bijbouwen vond de toenmalige eigenares, barones van de Werve, schoondochter van de in 1924 overleden baron Henri van de Werve, geen goede oplossing. Zij besloot afstand te doen van de meisjesschool ten gunste van de "Vereniging van de Zusters van 's-Gravenwezel".

In 1932 kochten de zusters een terrein op de "Schom" aan de huidige Kerkelei en bouwden daar een nieuwe meisjesschool, het latere Mariadal, nu bekend als **Wonderwijzer**. Op de Torenkenskermis in september 1933 zagen de mensen de zusters met potten en pannen, kruiwagens en korven heen en weer gaan en zeiden: "De nonnekens zijn echt aan het verhuizen."

De oude school werd verkocht aan de priestervereniging van het bisdom, "**de Vrienden van Jezus**", om er opnieuw een retraitshuis voor priesters van te maken. Dit gebeurde echter bij voorkeur tegen een prijs waarvoor men op de welwillende "medewerking" van de zusters kon rekenen, ... met de aanbeveling van Kardinaal Van Roey.

Het Puttenhof werd verbouwd tot een centrum voor retraites voor priesters, eerst genaamd **Fraternitas** en later **Regina**

Pacis. Het diende ook als plaats voor bezinningsdagen voor jongeren en volwassenen en als herstellingsoord. Onze wereldberoemde priester/wetenschapper Georges Lemaître kwam vele jaren naar Schilde voor zijn tiendaagse retraite. De zusters van het Heilig Hart van Maria bleven er trouw de dienst uitmaken tot in 1998.

Nu is het Puttenhof omgedoopt tot "**het Open Poortje**", een centrum voor kindercare en gezinsondersteuning, in lijn met de eeuwenoude traditie van het huis van de abt uit Affligem en de zielenzorg waarmee alles begon.

Joos Verschueren

Bekijk de Drone Video op: <https://youtu.be/SbL8tAJIY>

Kinderopvang & Kinderdagverblijven

Noodzakelijk voor jonge gezinnen

Zoals u kon lezen in het voorgaande stuk over het Puttenhof, dat eeuwenlang een plek was van kinderopvang en gezinsondersteuning, heeft Schilde een rijke geschiedenis van zorg voor gezinnen. Deze traditie moet worden voortgezet **om Schilde aantrekkelijk te maken voor jonge gezinnen**. Scholen met voor- en naschoolse opvang en kinderopvang spelen hierbij een cruciale rol. Veel ouders werken allebei en moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen tijdens de werkuren in de beste omstandigheden worden opgevangen.

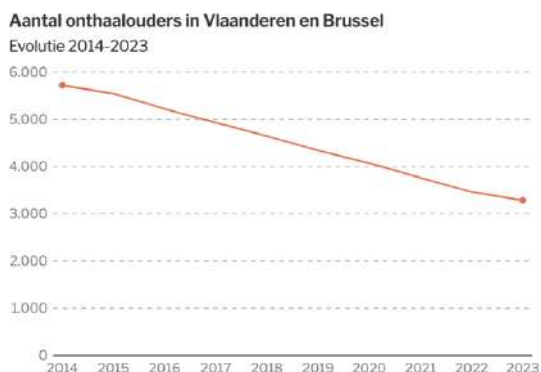
Vandaag is er een groot **tekort aan kinderopvangplaatsen** in onze gemeente. Dit tekort is trouwens een probleem dat niet alleen in Schilde, maar in heel Vlaanderen speelt.

Veel ouders hebben moeite om een geschikte plek voor hun kinderen te vinden, wat leidt tot **lange wachtlijsten en stressvolle situaties**.

Schilde heeft een mooi aanbod aan **kinderdagverblijven** met onder andere Het Appeltje, 't Wezelke en 't Zandmanneltje en heeft de laatste jaren al grote stappen gezet om de capaciteit uit te breiden.

Er werd geïnvesteerd in de Hertebos-site met een uitbreiding van de kinderopvang in 't Wezelke. Ook werd het zandmanneltje door de gemeente overgenomen. Dit is een stap in de goede richting, maar het lost het tekort aan plaatsen en wachtlijsten nog niet op.

Want ook het aantal **onthaalmoeders** in Vlaanderen daalt spectaculair. Dit komt door strengere regelgeving en hogere administratieve lasten. Daarnaast zorgen lage vergoedingen en hoge kosten voor aanpassingen aan de opvangruimte voor financiële druk.

“Waarom geen kinderdagverblijven in onze kleuterscholen?”

Jaarlijks wordt door de gemeente 1,6 miljoen euro geïnvesteerd in **FERM**, dat instaat voor **voor- en naschoolse opvang** voor kinderen. Deze investering helpt de kosten voor ouders te verlagen. Helaas weten veel gezinnen dit niet, wat uiteraard jammer is.

Maar waarom voorzien we geen **kinderdagverblijven** in onze scholen zoals in Denemarken en Duitsland? Dit biedt alleen maar **voordelen**. Ouders kunnen hun kinderen op één locatie brengen en ophalen, wat tijd en logistieke zorgen bespaart. Bovendien bevordert het een soepele overgang tussen opvang en school voor jonge kinderen.

Een bijkomend voordeel van kinderopvang in scholen is dat de infrastructuur zoals speelplaatsen, zandbakken en andere speeltoestellen al aanwezig is. Dit maakt de integratie van kinderopvang eenvoudiger en efficiënter. Daarnaast is er **meer sociale controle** op de kinderopvang wanneer deze geïntegreerd is in de scholen.

De gemeente kan helpen dit te faciliteren door samen te werken met scholen om middelen beschikbaar te stellen.

“Streven naar een gezond evenwicht in de bevolking”

Het aantrekken van jonge gezinnen heeft niet alleen voordelen voor de gezinnen zelf, maar is ook essentieel voor een gezond evenwicht in onze bevolking. Schilde vergrijst sneller dan veel andere gemeenten.

Door te investeren in goede kinderdagverblijven, naschoolse kinderopvang en onderwijs, maken we onze gemeente aantrekkelijker voor jonge gezinnen.

Philippe Verschueren
Gemeenteraadslid

Joos & Philippe Verschueren

Joos Verschueren, 85 jaar jong, is een al meer dan een halve eeuw trotse inwoner van Schilde-'s-Gravenwezel. Eerst nam hij zijn intrek in het Zonnebos, om later te verhuizen naar de dorpskern van Schilde. Hij is de patriarch van een gezin met drie kinderen, waaronder **Philippe Verschueren**, die op 55-jarige leeftijd ook meer dan 35 jaar in Schilde-'s-Gravenwezel heeft doorgebracht en zelf vader is van vier kinderen.

Beide Verschuerens delen een diepgaande passie voor hun gemeente, haar ontwikkeling en hebben beiden betrokkenheid getoond bij hun gemeenschap door dienst te doen als gemeenteraadslid.

Door een **verbindingslijn te trekken tussen het verleden en de toekomst** van Schilde, hopen ze ideeën te introduceren die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Schilde inwoners.

En daarbij willen ze graag weten wat u ervan denkt.

Geef uw mening via <https://www.hetverhaalvanschilde.be/geef-je-mening>

Onze vorige verhalen: te lezen op www.hetverhaalvanschilde.be

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De historische wegen van Schilde

Van Romeinse indertieningen tot Heuveloren-knooppunt.

De historische wegen van Schilde... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het landschappelijke verleden van Schilde

Van heidevelden naar boerlijke gebieden.

Het landschappelijke verleden van Schilde... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Neogotische baksteenpareltjes

Aaljeien, kloosters en kerken.

Neogotische baksteenpareltjes... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Zusters van het Heilig Hart

Van Gravenhof en Hof ter Linden tot de Olfant.

De Zusters van het Heilig Hart... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het "Petit Versailles" van Schilde

Van het Hof van Breuckel tot het Schiedhof.

Het "Petit Versailles" van Schilde... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Witte Kerken van Schilde

Tussen hemel en aarde...

De Witte Kerken van Schilde... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Het Kasteel van 's-Gravenwezel

Van de "Voorrijghof" tot het Grote Kasteel van Aalst-Verwoerd.

Het Kasteel van 's-Gravenwezel... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Van de Spaanse omwalling tot de antiekgracht

De hereditaggrachtvloeders van Antwerpen.

Van de Spaanse omwalling tot de antiekgracht... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

De Tram in Schilde 's-Gravenwezel

Van postkoffert tot de laatste tram...

De Tram in Schilde 's-Gravenwezel... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Ligt de taalgrens in Schilde?

ABN, het Antwerpse of het Kempenische dialect?

Ligt de taalgrens in Schilde?... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Missiehuis Van Scheut

Van Congo tot Schilde.

Missiehuis Van Scheut... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

Waterlopen als grenzen

het ene Schijn is het andere niet

Waterlopen als grenzen... (text continues)

Het Verhaal Van Schilde's-Gravenwezel

de Caters en het Kattenhof

En Erfenis en een Leven vol Avonturen

de Caters en het Kattenhof... (text continues)

Wil je geen enkel verhaal missen?
Schrijf je in:
<https://www.hetverhaalvanschilde.be>

Geraadpleegde bronnen:

Heemkundige Kring Jan Vleminck : De tram in Wijnegem 2007
Heemkundige Kring Jan Vleminck : Wijnegem onder de grond 2017
Serge Migom: Van klei tot kerk 2004
Heemkundige Kring Jan Vleminck: 700 jaar Familie van Havre 2004
Joseph Schobbens : Les Environs d'Anvers 42 promenades pédestres 1921
Heemkundige Kring Jan Vlemick: De kastelen van Wijnegem 2016
Heemkring De Drie Rozen : Obiits en Rouwgebruiken bij de Adel 2002
Heemkring De Drie Rozen : Baron de Caters Een leven vol beweging
Heemkring De Drie Rozen: De Vogelenzang een wijk apart
Educatief dossier 2005-2006: Politiek en Spelling
Henri Breugelmans : 100 jaar Parochiekerk 100 jaar klooster 1978
Floris Prims : Geschiedenis van Antwerpen 1947
Heemkring Scilla : diverse artikelen
Heemkring De Drie Rozen: diverse artikelen
Yves van de Werve de Vorsselaer : Légendes et vérités 2009
Jan van den Bergh: Alhier tot Sgravenwezele 1991
Hugo Jacobs, Staf Oorts, Jos Van Bulck Toen we Nederlanders werden en waren 1814-1830
Jacques Claes: De Gebeurtenis Antwerpen Hoe het ging en gaat 2019
Gemeente Schilde en auteurs: Schilde 's-Gravenwezel in beeld 2011
Roland Baetens: Van abdijdomein tot villapark 2003
Parochie OLVrouw-ten-hemel-opgenomen Schilde 1942 – 1965 – 2022
Fortengordels.be
Joseph de Hasque De antitankgracht te Antwerpen 1990
Robert Gils en Georges Melis De antitankgracht van de vesting Antwerpen 2012
Serge Desouter archief
Johan De Caluwe/Veronique De Tier/Anne-Sophie Ghyselen/Roxane Vandenberghe Atlas van het dialect in Vlaanderen
André Verbeeck, 's-Gravenwezel, de parel der Voorkempen, 1987